

Στην Ελλάδα, η απότομη αστικοποίηση τις τελευταίες δεκαετίες είχε ως συνέπεια μια έντονη οικοδομική δραστηριότητα, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες στέγασης του πληθυσμού. Η οικοδομή αφέθηκε κατά κύριο λόγο στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Οι οικοδομές που ανεγέρθηκαν αυτή την περίοδο χαρακτηρίζονται από χαμηλό ποιοτικό επίπεδο κατασκευής και υπηρεσιών, επιβαρύνοντας τις όποιες αστικές υποδομές και παρέχοντας αντίστοιχα χαμηλή ποιότητα ζωής μέσα, γύρω και έξω από αυτές.

Πιο συγκεκριμένα, στη δεκαετία του 1960 ο Χολαργός και ο Παπάγος διατηρούσαν τη δομή του προαστίου. Στη δεκαετία του 1970 δεν υπήρξε ιδιαίτερη μεταβολή και διατηρήθηκε ως κυρίαρχη χρήση η κατοικία. Στη δεκαετία του 1980 όμως, μεταλλάχθηκε ολοκληρωτικά ο χαρακτήρας των περιοχών αυτών. Η αλλαγή αυτή συνδυάστηκε με τη σταδιακή αλλά και βίαιη μετατροπή της δομής ολόκληρου του Λεκανοπεδίου. Το κέντρο βάρους του Λεκανοπεδίου μεταφέρθηκε πιο βόρεια και οι αλλαγές του πολεοδομικού συγκροτήματος της πρωτεύουσας επηρέασαν και επηρεάζουν άμεσα τους δήμους μας.

Με αφορμή την εφαρμογή του νόμου Καλλικράτη, στους δήμους θα δημιουργηθούν πολεοδομικά γραφεία. Ένα από τα σημαντικά θέματα, που θα μπορούσε να λάβει υπόψη της η εκάστοτε τοπική αρχή, είναι η αναβάθμιση της εικόνας των δήμων μέσω της αισθητικής αναβάθμισης – ανάπλασης των όψεων των ιδιωτικών κτιρίων, ώστε οι κατοικημένες περιοχές της πόλης να επανακτήσουν την ελκυστικότητά τους ως τόπου διαβίωσης, κατοικίας και συνάντησης.

Είναι γεγονός ότι οι εξελίξεις στο χώρο των σύγχρονων πόλεων, προβληματίζουν την τοπική αυτοδιοίκηση, όταν είναι αρκετά διορατική ώστε να αντιλαμβάνεται το αστικό περιβάλλον ως βασική παράμετρο ποιότητας ζωής και οικονομικής ανάπτυξης. Οι ανισοροπίες και τα φαινόμενα υποβάθμισης, που συνοδεύουν τη συνεχή αναδιάρθρωση του αστικού χώρου, πρέπει να διεγείρουν την πολιτική συνείδηση των τοπικών αρχών.

Κάθε δήμος αποτελεί μια σύνθετη λειτουργική δομή και όχι άθροισμα οικοδομών, και αναμφίβολα τα κτίρια αποτελούν βασικό συστατικό αυτής της δομής. Η σημασία των κτιρίων είναι πρόδηλη για την αισθητική εικόνα του αστικού τοπίου καθώς καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την εικόνα του. Κάθε προσπάθεια αισθητικής αναβάθμισης του περιβάλλοντος ενός δήμου οφείλει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα, που ανακύπτουν από την κατάσταση των οικοδομών στη γενικότερη εικόνα του δήμου. Έτσι κάθε συστηματική προσπάθεια αναβάθμισης του αστικού τοπίου, ως χώρου ανθρώπινης διαβίωσης και επικοινωνίας οφείλει να επεξεργάζεται και προτάσεις βελτίωσης της υφιστάμενης κτιριακής αρχιτεκτονικής.

Η αισθητική φροντίδα αποτελεί την απάντηση στα φαινόμενα βιασμού της ομορφιάς και των αισθητικών μας αξιών, είτε πρόκειται για νοοτροπίες και συμπεριφορές, είτε για την εικόνα της πόλη μας. Βιώνουμε την εποχή της συνεχούς πολιτιστικής, της τεχνολογικής και της τουριστικής ανάπτυξης της πόλης, στην οποία υποτάσσεται και ο σχεδιασμός του χώρου. Συνεπώς βιώνουμε μια εποχή που τα αντιαισθητικά κτίσματα δεν έχουν πλέον θέση στη σύγχρονη ελληνική πόλη και η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να συνδράμει αποφασιστικά προς την ανάπλαση και επωφελή αξιοποίησή τους.

Παρά την ιδιωτικότητα των προσώπων των κτιρίων, η δημόσια θέασή τους είναι αυτή που καθορίζει την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνική ζωή της πόλης. Με έναν ενιαίο τρόπο αντιμετώπισης της αισθητικής των κτιριακών μετώπων, με την θέσπιση κάποιων όρων για την διασφάλιση του σεβασμού της εικόνας και της ιστορίας της περιοχής από τα προς ανέγερση κτίρια και τις προσθήκες, η πόλη θα μπορέσει να γίνει πιο όμορφη, πιο ανθρώπινη

και φιλική για τον κάτοικό της και τον επισκέπτη, να αναδειχθεί ο χαρακτήρας της περιοχής αλλά και να αξιοποιηθούν περαιτέρω οι ακίνητες περιουσίες.

Είναι αναμφισβήτητο το γεγονός πως η οποιαδήποτε κριτική για μια πόλη ξεκινά πάντα από την αισθητική κρίση. Το έργο της αισθητικής αποκατάστασης όψεων των κτιρίων μιας πόλης αποτελεί κατάκτηση για την πόλη. Πολεοδομικά όχι μόνο δεν έχει καμία αρνητική επίπτωση αλλά βοηθάει και στην αλλαγή ιδεών από τους πολίτες καθώς και στην σύγκρουση με κατεστημένες συνήθειες για την αισθητική ρύπανση και τον σεβασμό της πόλης και της εικόνας της.

Η ένταξη της πόλης σε ένα ειδικό αρχιτεκτονικό καθεστώς με βάση το οποίο θα αναπλαστούν οι όψεις, να δοθεί δηλαδή χαρακτήρας στις όψεις, ο οποίος να καθορίζεται από συγκεκριμένες αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι πολύ σημαντικό βήμα, καθώς άμα η ασχήμια στις πόλεις μας γίνει βίωμα και πάψει να μας ενοχλεί, τότε σημαίνει ότι έχουμε γίνει μέρος της.

ΒΑΣΩ Ν. ΚΟΥΡΚΟΥΤΣΑΚΗ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ